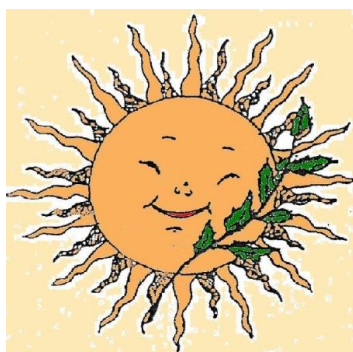

Napsugár Óvoda és Bölcsőde
Polgár

Bölcsődei
Szakmai Program

Készítette: Gyöngyösi Barbara

Jóváhagyva: 2020. július hó 1. nap.

Érvényes: Visszavonásig

Felülvizsgálta:

Gulyásné Ferencz Mariann

mb. szakmai vezető

2024. január

Tartalom

Bölcsőde adatai	3
I. A bölcsőde munkáját és szakmai programját meghatározó jogszabályok, irányelvek	4
II. Intézmény bemutatása	4
III. Az intézmény minőségpolitikája	5
IV. Az igénybevétel módja.....	5
V. Jövőképünk.....	7
VI. Bölcsődei rendszer tárgyi, személyi feltételei.....	8
VII. A szolgáltatás feladata, célja	8
VIII. A feladatellátás szakmai tartalma, gondozási fejlesztési feladatok.....	14
IX. A bölcsődei élet megszervezésének elvei	15
X. A bölcsődei rendszerben a gondozás- nevelés főbb helyzetei	18
XI. Kiemelt szakmai célkitűzéseink	20
XII. Szülőkkel történő kapcsolat kialakítása	22
XIII. Bölcsőde együttműködés más intézményekkel.....	22
XIV. A szolgáltatás igénybevételéért fizetendő térítési díj.....	23
XV. A szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja.....	24
XVI. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok	24
XVII. Csecsemő- és gyermeknevelő gondozók továbbképzése	25
XVIII. Dokumentációk	25
XIX. Érvényességi nyilatkozat, legitimációs záradék.....	27
XX. Mellékletek.....	28
1 sz. MEGÁLLAPODÁS.....	28
2. sz. Napsugár Óvoda és Bölcsőde Szervezeti és Működési Szabályzata.....	32

Bölcsőde adatai

Intézmény neve:	Napsugár Óvoda és Bölcsőde
Intézmény címe:	4090 Polgár, Bessenyei utca 4-5.
Telefon:	06 52 573153
Email:	napovi@napovi.t-online.hu
Honlap:	www.polgar.hu – Intézmények – Napsugár Óvoda és Bölcsőde
Intézmény igazgatója:	Peténé Molnár Éva
Bölcsőde szakmai vezetője:	Gyöngyösi Barbara
Bölcsőde fenntartója:	Polgár Város Önkormányzat, Polgármesteri Hivatala
Székhelye:	4090 Polgár, Barankovics tér 5.
Működési engedély szám:	20084-12/2010
Ágazati azonosító szám:	SO277434
Az ellátottak köre:	Polgár város közigazgatási területén élő bölcsődés korúak
Az ellátás Gyvt. szerinti besorolása:	Gyermekjóléti alapellátás
Az ellátás Gyvt. szerinti típusa:	Gyermekek napközbeni ellátása
Nyitva tartás:	Hétfőtől - péntekig 6.30- 17.00 óráig
A szolgáltató tevékenységi formája:	Bölcsőde
Férőhelyszám:	14 fő

Mottónk

„A nevelésben a kisgyermekkor sokkal fontosabb a következő éveknél. Amit ez a kor elront, vagy elmulaszt, később helyrehozni nem lehet. Ezekben az években eldőlt az ember sorsa, jóformán egész élete.”

Kodály Zoltán

I. A bölcsőde munkáját és szakmai programját meghatározó jogszabályok, irányelvek
Programunk elkészítésekor az alábbi törvényi szabályoknak tettünk eleget:

- az ENSZ Egyezmény a gyermek jogairól,
- az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről,
- 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról,
- 369/2013 (X. 24.) kormányrendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről,
- 328/2011. (XII. 29.) kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról,
- A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja [10. számú melléklet a 15/1998. (IV. 30.)] NM rendelet.
- 6/2016. (III. 24.) EMMI rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet módosításáról –„Bölcsődék Napja” nevelés-gondozás nélküli munkanap.
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról.

II. Intézmény bemutatása

A bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által, akár több csoportban nyújt szakszerű gondozást és nevelést.

A bölcsőde szervezetenként működhet többcélú óvoda-bölcsődeként.

A Napsugár Óvoda és Bölcsőde Hajdú-Bihar vár megyében, a megyeszékhelytől-Debrecentől 50 km-re található Polgáron. A bölcsőde jól megközelíthető frekventált helyen a város központjában az óvoda épületében helyezkedik el.

Az intézmény egy bölcsődei csoportból és a kiszolgáló helyiségekből áll. A játszóudvart az életkori sajátosságoknak megfelelően alakítottuk ki. Városunkban sok a munkanélküli és a szociális segélyből élő család. Azért, hogy a szülők munkát vállalhassanak, igen erős igény mutatkozott a bölcsődei csoport létrehozására. Bölcsődénk 2011. január 1-én kezdte meg működését, amely immáron biztosítja a bölcsődés korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését, gondozását.

III. Az intézmény minőségpolitikája

A kisgyermeknevelők a családdal együtt nevelve szeretetteljes, biztonságot nyújtó légkörben, a megtapasztalást biztosító inger gazdag környezetben, sokszínű tevékenységek lehetőségeinek biztosításával nevelik és gondozzák a rájuk bízott gyermekeket.

Célunk elérése érdekében tárgyi feltételeinket és szakmai tudásunkat folyamatosan fejlesztjük.

Az intézmény dolgozói elkötelezettek abban, hogy felvállalják a minőségfejlesztés folyamatának megvalósítását.

Az intézményünk működésében minőségügyi alapelveként jelentkezik:

- Minőségközpontú szemléletmód elterjedése: az alkalmazottak teljes körű meggyőzésen, meggyőződésen alapuló bevonása a minőségügyi tevékenységbe.
- Kölcsönös előnyöket és elégedettséget biztosító partnerközpontúság.
- Gondolatok és vélemények szabad közlése.
- A folyamatos fejlesztések fontossága.

IV. Az igénybevétel módja

Intézményünk a jogszabályok által meghatározott időpontban beiratkozást hirdet, de e mellett az egész nevelési év folyamán lehetőséget biztosítunk erre a bölcsődés korú gyermekek szülei számára.

A szülőnek magával kell hoznia a beiratkozásra:

- gyermek anyakönyvi kivonatát,
- a gyermek TAJ- kártyáját,
- lakcímet igazoló kártyáját,
- gyermekvédelmi kedvezményről, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetről szóló határozatot,
- szülő munkavégzése esetén a munkáltatói igazolást.

A bölcsődei ellátás igénybevétele önkéntes, a felvétel kérelemmel indul az irányadó jogszabályokban meghatározott módon és formában.

Az intézményi jogviszony keletkezését az igazgató intézkedése alapozza meg. A kérelemről az igazgató dönt.

A felvételtől a szülők írásbeli értesítést kapnak postai úton. Ha a felvételi kérelmet férőhelyhiány miatt nem lehet teljesíteni, úgy tájékoztatjuk a törvényes képviselőt arról, hogy a gyermek várólistára kerül, és szabad férőhely esetén az elhelyezés időpontjáról az intézmény haladéktalanul értesíti.

Az igazgató intézkedése ellen, az ellátásban részesülő az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz benyújtott panasszal élhet.

A tájékoztatási kötelezettséget követően a törvényes képviselő nyilatkozik, miszerint a tájékoztatásban foglaltakat tudomásul vette, tiszteletben tartja, és aláírásával azt igazolja.

Az intézményi ellátás igénybevételét megelőzően az ellátást biztosító, és az ellátást igénybe vevő között megállapodás megkötésére kerül sor, mely megállapodásban rögzítésre kerülnek az intézmény, és az ellátást igénybe vevő kötelezettségei, kötelességei, jogai, valamint annak időtartama. Az ellátás intervalluma évenként felülvizsgálatra kerül, illetve új férőhely igény felmerülésekor is. Abban az esetben, ha a bölcsődében van óvoda érett gyermek, lehetőséget biztosítunk az oda történő év közbeni átvételére, ilyenkor a megállapodás a két fél közös megegyezésével megszűnik, és ezzel bölcsődei férőhely szabadul fel. Ezzel tudjuk biztosítani minél több gyermek számára az ellátást.

A felvétel rendje

A gyermek felvételét a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- körzeti védőnő
- háziorvos – gyermekorvos
- szakértői és rehabilitációs bizottság
- szociális illetve családgondozó
- gyermekjóléti szolgálat
- gyámhatóság.

A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni:

- azon gyermeket, akinek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll,
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,

- az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket,
- illetve a védelembe vett gyermeket.

V. Jövőképünk

Bölcsődénk Napsugár Óvoda és Bölcsőde elnevezéssel működik városunkban.

A bölcsődei csoport létrehozásával célunk a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének biztosítása a törvény által előírt alapellátás keretein belül / 20 hetes kortól- legfeljebb 4 éves korig/.

Intézményünk küldetése: a település bölcsődei ellátásának kielégítése olyan magas színvonalon, amely a jövőben is kiváltja a város lakosságának, az intézmény önkormányzati fenntartójának és valamennyi partnerének elégedettségét, elismerését.

Szeretnénk a hozzánk érkező gyerekeknek és szüleiknek olyan XXI. századi európai színvonalú gyermekléptékű bölcsődét kínálni:

- amelyben szeretetteljes nyugodt körülményeket biztosítunk a velünk kapcsolatban állóknak,
- ahol bölcsődéseink biztonságban érzik magukat,
- a lehetőségek széles tárházát biztosítjuk a képességük kibontakozásához,
- ahol boldogan egyenlő eséllyel fejlődhetnek testileg, lelkileg,
- a játék az elsődleges és meghatározó a személyiségfejlődés és a szocializáció folyamatában,
- ahol bölcsődei életük önmegvalósító élményt adó tevékenységben teljesedik ki,
- képessé válnak a természeti – társadalmi környezetben biztonsággal önállóan tájékozódni, környezetünk értékeit és szépségeit felfedezni és megóvásában közreműködni.

Olyan bölcsődét képzelünk el, melyben a tárgyi feltételek folyamatos javulása és munkatársaink szakmai fejlődése biztosított, anyagi és erkölcsi megbecsülése az európai normáknak megfelelő.

- a minőség természetes követelmény,
- a bölcsőde és a család nevelőpartneri kapcsolata erős egységet képvisel,
- az intézmény működését a környezet valamennyi szereplője pozitívan értékeli és támogatja,
- az adottságainkat maximálisan kihasználva a felelősséggel átgondolt céljainkat elérjük, jó hírnevünket tovább gyarapítjuk.

A bölcsődei működés rendjét a Házirend szabályozza.

VI. Bölcsődei rendszer tárgyi, személyi feltételei

A bölcsőde tárgyi feltétel rendszerét a törvényi előírásoknak megfelelően alakítjuk ki. Mint minden pedagógiai-nevelői folyamatnak vannak objektív feltételei, melyek közül a tárgyi feltételek megléte alapvető. Így a tárgyi környezet kialakításánál elsődleges célunk, a gyermek biztonsága, kényelme, önállósága, érdeklődése, motivációja. Hogy olyan gyermekbarát atmoszférájú közeg vegye őket körbe, mely értük és róluk szól. Így folyamatosan beszerzésre kerülnek az életkori sajátosságoknak megfelelő játékeszközök, melynek széles tárházából válogathatunk, minden évben igyekszünk új játékokkal gazdagítani készletünket.

A bekerített játszóudvar kialakítása, a kert berendezése, a hiányzó eszközök beszerzése folyamatosan történik. A kialakításnál a fedett terasz megvalósításával biztosítjuk, hogy minél több időt tölthessenek a gyermekek kinn a szabadban.

Ezekon kívül épületünkben rendelkezésre állnak azok a kiszolgáló egységek, melyek a személyzet szükségleteit látják el.

Ellátottak köre: 20 hetestől- 4 éves korig

Férőhely: 14 fő

Bölcsődei dolgozók létszáma: 3 fő

1 fő szakmai vezető és kisgyermeknevelő

1 fő kisgyermeknevelő

1 fő bölcsődei dajka

VII. A szolgáltatás feladata, célja

A bölcsődei gondozás-nevelés feladata

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része a családban nevelkedő 20 hetes – 3 éves korú – gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény.

Bölcsődébe felvehető: minden olyan kisgyermek, akinek szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni gondozását.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény kiemeli olyan kisgyermek – szociális vagy egyéb ok miatt – felvételi lehetőségét, akinek egészséges fejlődése érdekében szükséges a bölcsődei gondozás, nevelés.

A bölcsődei gondozás-nevelés célja

A gyermek testi-lelki szükségleteinek kielégítése, személyiségfejlődésének elősegítése, mely a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül történik.

A nevelés, mint „tudatos értékválasztás” a gondozási és nevelési helyzetekbe beépített tevékenységek által valósítható meg, hiszen a gyermek állandó tevékenykedés közben fejlődik.

Programunk vallja, hogy a gyermeket minden életkori szakaszban orientálni kell valami felé, vezetni kell valahová.

A bölcsődei nevelés–gondozás célja, alapelvei

(A Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjában foglaltak alapján)

A család rendszerszemléletű megközelítése

„A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.”

Bölcsődénkben kiemelten foglalkozunk a kisgyermek családjával. Lényegesnek tartjuk a személyes beszélgetéseket, az információ áramlását, az esetlegesen felmerülő kérdések megbeszélését. Éppen ezért minden újonnan érkező gyermek esetében megtörténik a családlátogatás, amelynek során a lehetősége nyílik a kisgyermek otthoni környezetében történő megismerésére, valamint a szülők tájékoztatására az elkövetkezendő időszakról. Az itt illetve a beszoktatás alatt szerzett tapasztalatokat a kisgyermeknevelők beépítik a gyermekkel kapcsolatos nevelési és gondozási munka folyamataiba. Bizalmas kapcsolat kialakítására törekszünk a család és kisgyermeknevelők között. Ennek fontos építő elemei a minden napos széles körű tájékoztatás, a közös programjaink, családi nyílt napok, szülői értekezletek, az ő aggodalmaik meghallgatta és pozitív szülői attitűd megerősítése.

A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása

„A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.”

A bölcsődében a kisgyermeknevelők kötelessége, hogy a mindennapok során jelentkező problémákat felismerjék, és arra megfelelően reagáljanak. Betegségek esetén meglévő ismereteik mellett a bölcsődeorvos tud tanácsot adni, aki intézményünket heti rendszerességgel látogatja. Az esetleges fejlődésbeli lemaradások felismerése során a gyermekek mindennapi megfigyelése a mérvadó. Bölcsődénkben a kisgyermekkel kapcsolatos viselkedési, magatartási problémák,

fejlődésbeli lemaradások felismerésekor, a megfelelő szakemberek bevonásával igyekszünk segíteni. Tanácsokkal látjuk el és megfelelő szakemberhez irányítjuk a szülőt.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

„A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató életébe.”

A családi értékek, szokások fontos részei a kisgyermek életének. A gyermekek nevelése szempontjából a szülők, család az elsődlegesek, a kisgyermeknevelők ezt támogatva nevelik, gondozzák a rájuk bízott gyermekeket. Az eltérő, nevelési elvek, kultúrák, szokások esetén is igyekszünk a családi elvárásoknak az intézmény lehetőségeihez képest megfelelni.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

„A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai, és mentális képességbeli különbözőségekre iránti tolerancia kialakítására.”

Kisgyerekkorban a valóság felé orientálódnak a gyerekek: mindent meg akarnak fogni, ki akarnak próbálni. Miközben ismerkednek a világgal, minden érzékszervüket igénybe veszik: tapintanak, ízlelnek, hallanak, látnak, szagolnak. Felfedező szenvedélyük csillapíthatatlan. Folyamatosan kérdéseket fogalmaznak meg: „Mi ez?“, „Miért?“. Célunk, felkelteni a gyerekek kíváncsiságát, érdeklődését, kreativitását. Elősegíteni, hogy maga fedezze fel a környezet tárgyait, élőlényeit. Lehetőséget adni az érzékszervekkel való tapasztalásokra. Bátorítani az önálló véleményalkotást, segíteni az élményszerzést és annak feldolgozását. Nevelői tevékenysége tervezése során figyelembe vesszük, hogy nincs két egyforma gyermek. Figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek eltérő igényeire. A bölcsődében minden gyereknek joga van arra, hogy őt személyében elfogadják, joga van a megértő, tapintatos, tiszteletteljes és erőszakmentes bánásmódra.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

„A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül, ha a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készséggel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.”

A kisgyermeknevelő személyiségén keresztül hat a gyermekre és a családra. A bölcsődei ellátás feladatainak színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, empátiával, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ezért a bölcsődénkben dolgozó szakember felelős saját szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, kompetenciái fejlesztéséért. A kisgyermeknevelők rendszeresen vesznek részt továbbképzéseken, melyek hozzájárulnak szakmai tudásuk fejlődéséhez.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

„A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elvesztett biztonságának újrateremtésére. A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő”- rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folytonosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.”

A kisgyermek számára fontos a szeretetteljes környezet, amire bölcsődénkben nagy gondot fordítunk. A gyermeket a bölcsődében töltött ideje alatt elsősorban a saját kisgyermeknevelője neveli-gondozza. A társ kisgyermeknevelő csak az ölelkezési időn kívül látja el a gyermek szükségleteit. Egy kisgyermeknevelő az ölelkezési időben így csak a saját kisgyermekét gondozását végzi, ezzel is mélyítve kapcsolatukat. Ez által tudunk elegendő időt biztosítani a gyermekek önállósági törekvéseihez. Fejlődésük pontos nyomon követésére, dokumentálására is ez ad lehetőséget. A rugalmas és folyamatos napirendünk a csoport életkori sajátosságait figyelembevételével készült, ez szintén a gyermek biztonságérzetét növelni. Az egymásra épülő tevékenységek kiszámíthatóságot eredményeznek, így tudnak tájékozódni a napi események sorában. A biztonság nyújtása magában foglalja a mindenféle fizikai és pszichikai erőszaktól való védelmet is.

A fokozatosság megvalósítása

„A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

A fokozatosság elve érvényesül a beszoktatás alkalmával, amikor a szülő távollétének az idejét fokozatosan növeljük. A fokozatos beszoktatás a gyermek biztonságérzetét növeli, hiszen megtapasztalja, hogy a szülő ott van vele, szól neki, hogy egy kis időre kimegy, de visszajön érte. Fokozatosan ismerkedik meg az új ismeretlen tárgyi környezettel a csoportban dolgozó felnőttekkel. A bölcsődei élet során minden új helyzethez fokozatosan szoktatjuk hozzá a gyermekeket. Ezzel segítve az alkalmazkodást, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakítását.

Egyéni bánásmód érvényesítése

„A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empátikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz járó kisgyermekek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.”

A kisgyermeknevelők a napi nevelési és gondozási feladatok során mindig figyelembe veszik a kisgyermek személyiségét, egyedi fejlődési ütemét és ezt szem előtt tartva támogatják és segítik a gyermeket a bölcsődénken. Az egyéni bánásmód elve már a bölcsődei élet elején a beszoktatás időszakában elkezdődik, hiszen a szülővel történő fokozatos beszoktatás időtartamát a gyermek igénye és személyisége határozza meg. Soha nem siettetjük a folyamatot, nem kényszerítjük a gyermeket. Fontos, hogy már a bölcsődei élet kezdetén érezze a gyermek, hogy elegendő időt biztosítunk neki az új helyzethez való alkalmazkodásra. A kisgyermeknevelő empátikus, elfogadó, megértő és támogató –segítő szándékú magatartásával, a gyermek egyéni és életkori sajátosságainak ismeretében és figyelembevételével, folyamatos megerősítéssel hozzájárul a gyermek fejlődéséhez. Minden kisgyermek nevelése a spontán fejlődési területek támogatása egyéni módon valósul meg. A gyermek aktuális fejlettségi szintje adja meg a nevelői beavatkozások alapját. A bölcsődében törekszünk a hátrányos helyzetű periférián élő családok gyermekei esetén a hátrányoknak és következményeinek enyhítésére, kompenzálására.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

„A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében a nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.”

A kisgyermeknevelők törekszenek arra, hogy a gondozási feladatokba bevonják a gyermeket. Türelemmel kivárják, elegendő időt biztosítanak önálló próbálkozásra az öltöztetés, étkezés során. Nem sürgetve a gyermeket, lehetőséget biztosítanak számára, hogy egyedül oldja meg ezeket a feladatokat. Gondozásnál pozitív visszajelzésekkel erősítik a kisgyermek egészséges én képének kialakulását, valamint folyamatosan megerősítenek. A gondozási helyzetek azok a kivételes alkalmak, amikor a kisgyermeknevelő kettesben lehet a „saját gyermekével”, csak rá tud figyelni és a gyermek is érezheti ennek a helyzetnek az intimitását, hogy csak ő a fontos.

A gyermeki kompetenciaképzés támogatása

„A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ez által az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.”

A kisgyermeknevelők számtalan lehetőséget biztosítanak a kisgyermek számára, hogy önállóan próbáljon, megoldani feladatokat, hogy megismerje tapasztalatszerzés útján saját képességeit, határait. Biztosítja a gyermek számára a szükséges időt, helyet, tárgyakat, gondoskodást, törődést. A próbálkozás közben nem hagyja magára, szükség esetén segítséget nyújt.

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Minél több lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismerkedhessen, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét.

Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segítsük önálló kezdeményezéseit. Választási lehetőségeket ajánlunk, amiből ő szabadon választhat. A gyermeki személyiség tiszteletén alapul, hogy hagyjuk szabadon választani. A választás szabadsága növeli

az önbizalmat, önállósághoz vezet. A tapasztalati úton történő ismeretszerzést biztosítjuk a gyermeknek gyermek, hogy ne csak szemlélője legyen a történéseknek, hanem aktív résztvevője, alakítója is annak.

VIII. A feladatellátás szakmai tartalma, gondozási fejlesztési feladatok

A bölcsődei gondozás-nevelés feladata a gyermek testi- és pszichés szükségleteinek kielégítése, a fejlődés elősegítése.

A bölcsődei ellátás keretében a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítani kell a gondozás-nevelés feltételeit, így különösen:

- a törvényes képviselő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,
- megfelelő textíliát és bútort,
- a játéktevékenység feltételeit,
- a szabadban való tartózkodás feltételeit.

Az egészséges testi fejlődés elősegítése

- A fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet kialakítása,
- primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése (étkezés, alvás),
- egészségvédelem, egészségnevelés, környezethez való alkalmazkodás, és az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakulásának segítése.

Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

- Derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, ill. csökkentése, a gyermekek segítése az átélt nehézségek feldolgozásában,
- a kisgyermeknevelő-gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése (egyéni bánásmód, felmenőrendszer),
- az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban élés helyzetében, a szocializáció, az én tudat egészséges fejlődésének segítése,
- a társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése,
- megteremtteni a lehetőséget a kisgyermeknevelővel és a társakkal való közös élmények szerzésére.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- A gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása,
- az önálló aktivitás és a kreativitás támogatása,
- ismeretnyújtás,

- a gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése,
- a gyermek igényeihez igazodó közös tevékenységek során élmények, viselkedési és helyzet-megoldási minták nyújtása.

IX. A bölcsődei élet megszervezésének elvei

Kapcsolattartás a szülőkkel

A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermekek fejlődéséről, ez alapvető fontosságú a személyre szóló bölcsődei nevelés-gondozás kialakításában, és a családokat is segíti a gyermeknevelésben.

Tájékoztatás formái:

- beszélgetések érkezéskor és hazamenetelkor,
- szülői értekezlet,
- hirdetőtábla,
- családi füzet
- időpont – egyeztetés után egyéni beszélgetés,
- szervezett programok.

Mivel mindegyik más-más szerepet tölt be, a cél minél többet alkalmazni közülük.

A tájékoztatás mindig őszinte, hiteles személyes hangvétellű (de nem bizalmaskodó) etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó.

Családlátogatás

Cél: a családdal való kapcsolat felvétel, a gyermeknek otthoni környezetben való megismerése. Az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt kerüljön sor, előre egyeztetett időpontban.

A kisgyermeknevelő

- ismerje a családlátogatás jelentőségét,
- a családlátogatáson a hivatásának megfelelően viselkedjen,
- a szülők felé hitelesen képviselje azt, hogy a családlátogatás előnyös a gyermek szempontjából.

A gyerek számára fontos, hogy a kisgyermeknevelő az érzelmi biztonságot adó szülők jelenlétében, saját otthonában látja először. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsőde életéről, jobban megismerje azokat a

kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta. A családlátogatáson mind a két csoportban dolgozó kisgyermeknevelő részt vesz.

A szülővel történő beszoktatás

Amikor a szülők eldöntik, hogy gyermeküket bölcsődébe szeretnék adni, felkeresik a szakmai vezetőt, és személyes beszélgetés alapján egyeztetik az ideális időpontot a gyermek bölcsődei felvételéről. Ekkor kap tájékoztatást a felvétel rendjéről, valamint a bölcsődében folyó napirendről, szakmai munkáról.

A beszoktatás módszerének feltételei:

- a bölcsődevezető és a kisgyermeknevelő korrekt tájékoztatással teremtse meg az együttműködés feltételeit,
- a szülő részéről a módszer elfogadása, és együttműködő részvétele,
- a beszoktatás időtartama a gyermek alkalmazkodásának segítése érdekében legalább 2 hét legyen,
- az első héten az anyával (szülővel) együtt van jelen a gyermek. Ebben az esetben a szülő végzi a gondozási műveleteket, és a kisgyermeknevelő fokozatosan veszi át a gyermek gondozását, amit a gyermek elfogad. Fokozatosan emeljük az itt tartózkodás idejét is.
- az alvás jelenti a beszoktatás alatt a legnagyobb nehézséget a gyermeknek, ezért fontos, hogy az elaltatás és az ébredés idejében a szülő a bölcsődében tartózkodjon,
- egy kisgyermeknevelő egyszerre csak egy gyermek beszoktatását végezheti, hogy az adott időben arra az egy gyermekre tudjon figyelni,
- a szülővel történő beszoktatás megszervezéséhez célszerű beszoktatási tervet készíteni, így a csoportban dolgozó kisgyermeknevelők összehangolhatják a beszoktatás sorrendjét és a gyerekek által ott eltöltött időt,
- a gyermekek bölcsődei életének kialakításánál, a szakmai elvek megszabta kereteken belül figyelembe kell venni az otthoni szokásokat,
- a beszoktatás során a kisgyermeknevelőnek az egész családot, nem „csak” a gyermeket kell segítenie.

Családi füzet

Használata folyamatosan történik. A család és a bölcsőde közötti kapcsolattartás egyik eszköze. A szülő tájékoztatást ad a gyermeke életének korábbi időszakáról, fejlődéséről, otthoni szokásairól. A kisgyermeknevelő minden olyan lényeges eseményről ír, ami a gyermekkel a

bölcsődében történt. Ide jegyzi be a gyermek fejlődésében tapasztalt változásokat (pl. szobatisztaság, beszéd, mozgás, játékfejlődés)

Szülői értekezlet

A kisgyermeknevelők szervezik, ahol tájékoztatást adnak a gyermekek fejlődéséről, a nevelési módszerekről, játéktevékenységről. Itt van lehetőség megbeszélni az együttnevelés módszereit, közösen elkezdni egy-egy önállósodási lépést. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. A nevelési évben három szülői értekezletre kerül sor. Az elsőt a beszoktatást megelőzően, tájékoztató jelleggel tartjuk a házirendről, a bölcsődei élet szokásairól, szabályairól, a beszoktatás rendjéről. A másodikat a szoktatási időszak végeztével rendezzük meg, a harmadikra pedig a nevelési év végén kerül sor, ezzel lezárva azt. Érdekképviselői Fórumi tagokat az első szülői értekezleten választjuk meg, illetve szükség esetén az év közbeni folyamatos és fokozatos átszoktatás miatt soron kívüli szülői értekezletet hívunk össze.

Nyílt napok

Előzetes megbeszélés után egy-egy folyamatba betekintést nyerhet a szülő, ezzel is segítve a kisgyermeknevelő és a szülő kapcsolat építését.

Közösen szervezett programok

Évenként 2-3 alkalommal közös programot szervezünk a családokkal.

Ilyen a karácsony előtti mézes sütés, a húsvét előtti készülődés, ekkor tojást festhetnek, kereshetnek a gyermekek a szülők társaságában. Kiemelten fontos programunk még a "Zöld nap", ahol a családok bevonásával szépítjük bölcsődénk udvarát.

„Saját kisgyermeknevelő” - rendszer

Bölcsődénkben a kisgyermeknevelők tudják jól, hogy a gyermek személyi- és tárgyi környezetének állandósága („Saját” kisgyermeknevelő rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot.

Tapasztalatok szerint a személyi változás, a helyváltoztatás hosszú időre elbizonytalanítja, kizökkenti egyensúlyukból a gyermekeket, ezért nyugodt fejlődésük érdekében fontos az *állandóság*.

Csoportunkba 12-14 hasonló korú gyermek van együtt 2 kisgyermeknevelővel, ugyanabban a szobában. Minden gyermeknek van saját kisgyermeknevelője. „Saját kisgyermeknevelő” az, aki fokozottan felelős a csoportjába járó 6-7 gyermekért, ő az a személy, aki az anyától

megtanulja a gyermek otthoni szokásait, a vele kapcsolatos fontosabb teendőket. A nap nagy részében ő gondozza a gyermeket, eteti, öltözteti, lefekteti, ha igényli, szeretgeti, ölbe veszi, dúdolgat, mesél neki, megvigasztalja őt, ha bánatos, s bölcsődei tartózkodása végéig ő kíséri, segíti fejlődését, a vele kapcsolatos dokumentációkat ő vezeti.

A magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, nem csupán ellátási problémát jelent a gondozónőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra.

Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit biztosítja. Megteremti a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A gondozás-nevelés folyamatában az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, játék, alvás) a gyermekek jó közérzetét is megteremtik.

Az optimális napirenden belül az egyes gyermekek igényeit a kisgyermeknevelő úgy tudja kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető a rendszer, a gyermekek tájékozódhatnak a várható eseményekről, miközben kiiktatódik a várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják az évszakok, a csoportlétszám és egyéb tényezők (pl.: bölcsőde nyitása, zárása) is. Kialakításának további feltételei a személyi állandóság (saját kisgyermeknevelő-rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a kiegészítő személyzet összehangolt munkája, a gyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti belső arányok kialakítása, és az hogy a napirendet a gyermekcsoport kisgyermeknevelői alakítsák ki.

Napirendünk kialakításánál igyekeztünk szem előtt tartani, hogy a legtöbb időt a játékra fordítsuk.

X. A bölcsődei rendszerben a gondozás- nevelés főbb helyzetei

Gondozás

A gondozás (öltözködés, tisztába tevés illetve a WC- használat, kézmosás, étkezés) és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése. A gondozás bensőséges interakciós helyzet

kisgyermeknevelő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben. Lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza.

Lényeges az elegendő idő biztosítása, mivel az egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önelfogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, az érzelmi és szociális fejlődést. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és helyzetétől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társas viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő kellemes ének és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása a közös éneklés. A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez.

Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi, értelmi (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére. A verselés, mesélés, képeskönyv nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság

egyszerre feltétel és eredmény. A gyermek olyan tapasztalatokra tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A bölcsődében a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van. A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

XI. Kiemelt szakmai célkitűzéseink

A nevelő, gondozó munkánk során kiemelt célunknak tartjuk a gyermekekkel megismertetni az őket körülvevő környezetet. Hisz a mai virtuális világban erre egyre kevesebb figyelem irányul. Illetve szintén ebből adódóan, az élő beszéd, anyanyelvi készségek elsajátítása is háttérbe szorul. Nevelésünk során ezeket a területeket kiemelten fejlesztjük. Fontos célunk még a harmonikus, bizalmas kapcsolat kialakítása, megtartása a szülőkkel.

Környezetünk megismerésének segítése

Intézményünk zöld óvoda címmel rendelkezik, ebből kifolyólag is nagyon fontosnak tartjuk, hogy a bölcsődénkbe járó gyermekek szeressék, óvják környezetüket.

A szabadban játszó gyermek aktívabb, fizikálisan erősebb, érdeklődőbb, élénkebb, tájékozottsága jóval nagyobb, ezáltal szókincse is gazdagabb. Megszeretik a természetet és ez megalapozza a felnőttkori aktívabb mozgásra ösztönző életet, az egész életére kiható egészséges életmódot.

Munkánk fő célja, hogy olyan gyermekeket neveljünk, akik a természet épségéért, embertársaikért felelősséget éreznek, akikben a szeretet munkálkodik.

A csecsemők, kisgyermek intenzív mozgásfejlődéséhez és egészséges testi fejlődéséhez fokozottan szükséges a szabadban való tartózkodás.

A szabad levegőn való játék segíti a testi fejlődést is, nő a gyermekek ellenálló képessége a fertőzésekkel szemben is.

A hőmérséklet ingadozása serkenti a bőr élettani működését. Edzetté teszi a gyermeket, mivel javul a szervezet hőszabályozása.

A szabadban tartózkodás fontos, hisz máshol meg nem szerezhető tapasztalati lehetőségeket kínál a gyermekeknek.

A kinti játék olyan mozgás lehetőségeket ad amilyenek a szobában nem adódnak (pl.: nagyobb mozgásterület, mászkálási lehetőségek, szabadtéri játékok, homok, víz...).

A bölcsőde udvarán, nyomon követhetjük az évszakok váltakozásából létrejövő természeti változásokat. Megfigyelhetjük környezetünk élővilágát. Itt tesznek szert alapvető ismeretekre, egyszerű természeti jelenségekre.

Ezért fontos, hogy a kisgyermeknevelő ne csak fizikailag legyen jelen az udvaron, legyen társuk a világ felfedezésében.

Kialakult gyakorlatok:

- a bölcsőde udvarán madarak, rovarok, csigák megfigyelése, közben énekek, mondókák alkalmazása,
- madarak etetése télen,
- zöldségekkel, gyümölcsökkel ismerkedés (szín, forma, nagyság, íz, illat),
- virágok, levelek gyűjtése, préselése, ragasztása (alkotó tevékenység is),
- időjárás megfigyelése, ezzel párhuzamosan az öltözködés ismertetése.

Föld napja alkalmával megszervezett nyílnapunk keretén belül, a gyermekek együtt tehetnek szüleikkel környezetünkért.

Az anyanyelv elsajátítás, kommunikációs képességek megszerzése

A mesélés, verselés, mondókázás a folyamatosan jelen van bölcsődei életünkben, nincs meghatározott ideje. A nap folyamán bármikor adódik arra lehetőség, hogy a gyermekek kérésére, vagy a mi kezdeményezésünkre együtt játszunk. A gyerekek szívesen játszanak a babaszobába, etetik, betakarják, altatják a babákat. Ebbe a játékba kapcsolódva mondunk el, egy-egy altató. A babakonyhába is szívesen főzőcskéznek a gyerekek, ide kapcsolódnak a sütésről, főzésről szóló mondókák. Életkoruknál fogva mindent megnéznek, megfognak. Az udvaron felfedezik a fű alól kikandikáló csigát, a levélen megbújó katicabogarat. Ilyenkor kezdeményezzük az ehhez kapcsolódó mondókák, énekek eljátszását. Megfigyelik a gyerekek az időjárás változását is. Így esős napokon verselünk, énekelünk az esőről, biztathatjuk a napocsát, az ablakból csodálattal figyeljük a hóesést.

Az éneklés mondókázás során nem csak a gyermek ritmusérzéke fejlődik, hanem kiejtése, beszéde is, szókincse gazdagodik.

A gyermek a bölcsődében tölti a nap nagy részét. Az érkezés pillanatától, a délutáni hazamenetelig a kisgyermeknevelő foglalkozik vele. Az ő személyisége, egyénisége, felkészültsége meghatározó. Mivel beszédelsajátítás nagyrészt utánzással történik, ezért nagyon fontos a kisgyermeknevelő mintaértékű beszéde. Ezért mindig törekednünk kell arra, hogy változatosan fejezzük ki magunkat. Ügyelve a hibátlan, érthető, világos és tiszta hangképzésre. Kerüljük a hangos beszédet, beszédünkkel érzelmeinket is képesek legyünk kifejezni, és használjuk a metakommunikáció eszközeit is. A nyugodt és derűs légkör megteremtésével növeljük a gyermekek beszédkedvét, hogy bátran és bizalommal forduljanak hozzánk. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetben átélt mondókázás pozitív élményeket kelt, örömeleményt, érzelmi

biztonságot ad a kisgyermeknek. Segíti az anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárul a gyermek lelki egészségéhez.

A mindennapi gondozási műveletek és egyéb tevékenységek igen sok lehetőséget biztosítanak a mondókázásra, együtt játszásra. A közös játék jó lehetőség a gyermek érzelmi biztonságának megteremtésére. A gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő könyvek bővítik ismereteit, szókincsét. A meghallgatás, a beszélgetések kezdeményezése, az értő figyelem, a kérdések megválaszolása, mind-mind ezeket a megismerési folyamatokat segíti. A kommunikációs kedv felébresztésének és fenntartásának tehát elsődleges szerepe van. Nagyon fontos, hogy a kisgyermekek úgy szocializálódjanak, hogy szokásukká váljanak a meghitt beszélgetések a családban és a családon kívül is.

XII. Szülőkkel történő kapcsolat kialakítása

Intézményünkben kiemelten fontosnak tartjuk a szülőkkel való kapcsolatunkat.

Már a bölcsőde megkezdése előtt igyekszünk a harmonikus kapcsolat kialakítására, beiratkozáskor betekinhetnek a szülők bölcsődénkbe. Kérdezhetnek a kisgyermeknevelőktől a beszoktatásról, a napi eseményekről, a bölcsődénk szokásairól.

Majd a felvételt nyert gyermekek szülei részére, még a bölcsőde megkezdése előtt tájékoztató szülői értekezletet tartunk. A szülők itt is feltehetik kérdéseiket, illetve mi is információkkal látjuk el őket a megkezdődő nevelési évről. A szülőknek itt adódik lehetősége egymással is kommunikálni, hisz a szülők közötti harmonikus kapcsolat is fontos, elengedhetetlen eleme a közösségi nevelésnek.

Az adaptációt segítő családlátogatás alkalmával a saját kisgyermeknevelő és szülő kapcsolata tovább mélyülhet, a kölcsönös információ átadás során.

A beszoktatáskor mind a szülő, mind a gyermek bizalmának elnyerésére törekszünk.

A kiegyensúlyozott szülő-pedagógus kapcsolatot nagyban elősegítik családi napjaink, ahol is egy felszabadult légkörben tudunk együtt tevékenykedni. Erre három alkalommal is sor kerül a nevelési évben.

Mind ezek mellett legfontosabb a mindennapos kommunikáció a szülőkkel, melynek célja a gyermekekkel kapcsolatos információk átadása. Ismertetjük a szülővel, gyermekével történő napi eseményeket. A szülőkkel való nyitott, partneri kapcsolat munkánk egyik legfontosabb eleme.

XIII. Bölcsőde együttműködés más intézményekkel

Bölcsődénk és óvodánk együttműködése az integrált rendszerben

Az együttműködést segíti, hogy nemcsak szervezetenként, de területileg is összekapcsolódunk, ezért jól ismerik az intézmények dolgozói egymás szakmai munkájának sajátosságait.

A két intézmény szoros, egymás munkáját segítő szakmai kapcsolatban áll. A kölcsönös érdeklődés lehetővé teszi egymás munkájának, céljainak megismerését megértését, ezáltal a gyermekek számára az átmenet is zökkenőmentesebbé válhat. Az óvodába lépés megkönnyítése érdekében a gyerekekkel együtt felkerestük a leendő óvodai csoportokat, hogy még az átkerülés előtt ismerkedjenek az új környezettel, gyerekekkel, óvodapedagógusokkal.

Rendszeres kapcsolatot tartunk a védőnőkkel, szükség esetén felvesszük a kapcsolatot:

- szakértői és rehabilitációs bizottsággal
- szociális-, illetve családgondozóval
- gyermekjóléti szolgálattal
- gyámhatósággal.

A gyermekorvos minden héten, szerdán 2 órában látja el a gyerekekkel kapcsolatos teendőket. Háromhavonta összefoglalót ír a gyermekek egészségügyi állapotáról, illetve jelzéssel él felénk a gyermekek esetleges egészségügyi problémáival, melyet mi továbbítunk a szülők felé.

Szakmai kapcsolatok: folyamatos kapcsolatot tartunk a környező bölcsődékkel, információ csere érdekében rendszeresen találkozunk.

XIV. A szolgáltatás igénybevételéért fizetendő térítési díj

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásáért, és gyermekek gondozásáért térítési díjat kell fizetni. Az intézményi térítési díjat külön meg kell határozni a gyermek gondozására, valamint a gyermek étkeztetésére. Polgár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a gyermekvédelmi és gyermekjóléti ellátásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról önkormányzati rendeletben szabályozza az intézményi térítési díjak, illetve a fizetendő személyi térítési díj megállapításának mértékét.

1997. évi XXXI törvény 147.§ (3) – re hivatkozva, a személyes gondoskodás körébe tartozó ellátások intézményi térítési díját az intézményt fenntartó évente kétszer állapíthatja meg. A változása nem vonja maga után a megállapodás egészének módosítását. A szolgáltatási önköltséget a tárgyév tervezett adatai alapján a tárgyév április elsejéig kell megállapítani. A szolgáltatási önköltség év közben egy alkalommal korrigálható, ha azt a tárgyidőszaki folyamatok indokolják.

148.§. (8) A személyi térítési díj összege évente két alkalommal vizsgálható felül és változtatható meg, kivéve, ha a kötelezett jövedelme olyan mértékben csökken, hogy az e

törvényben szabályozott díjfizetési kötelezettségének nem tud eleget tenni. A kötelezett nem kötelezhető a felülvizsgálatot megelőző időszakra vonatkozóan az új térítési díj megfizetésére.

XV. A szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja

A bölcsődei ellátásról szóló tájékoztatás az intézményben található hirdetőtáblán kiírás formájában, az elektronikus médiában, a www.polgarvaros.hu honlapon, valamint nyomtatott formában, a helyi újságban (Polgártárs) jelenik meg az aktualitásokról és változásokról.

XVI. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A szociális ágazatban foglalkoztatottak, vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogukat, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson a számukra. Közfeladatot ellátó személynek minősül a kisgyermeknevelő munkatárs.

Az ellátást igénybe vevőt megilleti:

- személyes adatainak védelme,
- magánéletével kapcsolatos titokvédelem, (egészségi állapota, személyes körülményei, anyagi helyzete, szociális rászorultsága),
- panasztétel joga.

A bölcsődei szolgáltatások biztosítása során tilos a hátrányos megkülönböztetés az ellátást igénybevevőt megilleti a személyes adatainak védelme, joga van az intézmény működésével, gazdálkodásával kapcsolatos legfontosabb adatok megismeréséhez.

A bölcsőde különös figyelmet fordít a gyermeki, szülői jogok érvényesülésére, tájékoztatással, érdekképviseléssel. A gyermekek napközbeni ellátása keretében a bölcsődei ellátásban részesülők jogainak és érdekeinek érvényesítését elősegítő Érdekképviselési Fórum működik.

Az Érdekképviselési Fórum tagjai:

- az ellátásban részesülő gyermekek szülei vagy más törvényes képviselői közül 2 fő,
- az intézmény dolgozói közül 1 fő,
- a fenntartó képviselőjében Polgár Város Önkormányzata részéről 1 fő.

Az érdekképviselési fórum feladatkörében eljárva:

- megvizsgálja az elé terjesztett panaszokat,
- dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben,
- intézkedést kezdeményezhet a fenntartónál, az intézmény szakmai ellenőrzését ellátó megyei gyámhivatalnál,
- véleményt nyilváníthat az intézmény vezetőjénél a gyermeket érintő ügyekben,

- javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról,
- egyetértési jogot gyakorol az intézmény házirendjének jóváhagyása tekintetében.

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselői és szakmai szervek panasszal élhetnek a fórumnál:

- az intézményi ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- a gyermeki jogok sérelme, valamint,
- az intézmény dolgozóinak kötelezettségszegése esetén.

XVII. Csecsemő- és gyermeknevelő gondozók továbbképzése

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző szakemberek számára kötelező a szakmai továbbképzés, melyet a 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet tartalmaz. A továbbképzési kötelezettség minősített továbbképzésen való részvétellel teljesíthető. A képzési ciklus (4 év) alatt felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 továbbképzési pontot kell megszerezni.

A kötelező továbbképzések tervezése a fentiek figyelembevételével, előre meghatározott ütemterv alapján történik. A továbbképzések témáinak kiválasztásánál lehetőséget biztosítunk a kisgyermeknevelők érdeklődési körének megfelelően. Továbbképzési ütemterv alapján szervezzük a szakemberek részére a továbbképzéseken való részvétel biztosítását.

Önképzés: a bölcsődében dolgozó szakemberek, a továbbképzéseken való részvételen felül is rendszeresen képezik önmagukat. Szakkönyvek olvasásával, szakmai folyóiratok beszerzésével, jogszabályokat értelmező kiadványok olvasásával, internet használatával.

XVIII. Dokumentációk

A bölcsőde a gyermek fejlődésének nyomon követése, a fejlődési folyamat alakulásáról való tájékozódás céljából az egyes módszertani javaslatokban megfogalmazott módon dokumentációt vezet.

A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok, információk felhasználása a gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése érdekében történjék. A dokumentáció semmiféleképpen sem a gyermekek minősítését szolgálja. A dokumentáció vezetésénél fontos szempontok: a tárgyyszerűség (objektivitás), a validitás (a szempontok, kategóriák, kritériumok stb. alkalmasak annak a helyzetnek, folyamatnak a jellemzésére, amelyre használják őket), a hitelesség, az árnyaltság, a rendszeresség, ill. a folyamatosság.

A kisgyermeknevelők által vezetett dokumentációk

- Csoportnapló
- A gyermekekről vezetett napi jelenléti kimutatás
- Bölcsődei törzslap
- Családi füzet
- Fejlődési napló

Polgár, 2024. január 25.

Gulyásné Ferencz Mariann
mb. szakmai vezető

Peténé Molnár Éva
igazgató

XIX. Érvényességi nyilatkozat, legitimációs záradék

A 2020. 07.01-én elfogadott Bölcsődei Szakmai Program felülvizsgálata 2024. év .....
hónap ..... nap lép hatályba, amely visszavonásig határozza meg a bölcsőde feladatait.

A szakmai program a Napsugár Óvoda és Bölcsőde szervezeti és működési szabályzatának 8.
számú melléklete.

A program hozzáférhető a bölcsődébe járó gyermekek szülei, bölcsődébe készülő gyermekek
szülei részére, továbbá a fenntartó és minden érdeklődő számára.

Megtekinthető a bölcsőde nyitvatartási idejében a vezetői irodában., Polgár város honlapján, a
www.polgar.hu oldalon.

A Bölcsődei Szakmai Program módosítását véleményezte:

Dátum:

Bölcsődei Érdekképviselői Fórum
nap.

Polgár, 202.... év ..... hó .....

Jóváhagyta:

Polgár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete ..... sz. határozatával

Polgár, 2024. .... hó ..... nap.

_____
igazgató

_____
bölcsődei mb. szakmai vezető

_____
érdekképviselői fórum képviselője

_____
kisgyermeknevelő

_____
fenntartó képviselője

XX. Mellékletek

1 sz. MEGÁLLAPODÁS

Mely létrejött egyrészről a Napsugár Óvoda és Bölcsőde Intézménye (4090 Polgár, Bessenyei u. 4-5.) képviselőjében: ..... igazgató, a továbbiakban Intézmény,

Másrészről

Az ellátást igénybe vevő törvényes képviselője

Családi és utóneve: .....

Születési családi és utóneve: .....

Születési helye, ideje: .....

Anyja születési családi és utóneve: .....

Neme: .....

Állampolgársága: .....

Bevándorolt menekült, letelepedett, oltalmazott vagy

menekült jogállása: .....

Lakó-és tartózkodási helye: .....

A bölcsődei ellátást igénybe vevő

Családi és utóneve: .....

Születési családi és utóneve: .....

Születési helye, ideje: .....

Anyja születési családi és utóneve: .....

Neme: .....

Állampolgársága: .....

Bevándorolt menekült, letelepedett, oltalmazott vagy

menekült jogállása: .....

Lakó-és tartózkodási helye: .....

TAJ száma .....

A szolgáltatást az Intézmény a Bessenyei utca 4-5. szám alatt nyújtja a gyermekek napközbeni ellátása céljából.

Az ellátás időtartama: (a megfelelőt aláhúzással jelöljük)

Határozatlan idejű

Határozott idejű

Az ellátás kezdetének időpontja: ..... év.....hó..... nap

Az ellátás végének időpontja: ..... év ..... hó ..... nap

Az intézmény a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő ellátásokat nyújtja

A bölcsőde szolgáltatásai:

- biztosítja a törvényes képviselő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,
- a bölcsődei gondozás-nevelés feladata a gyermek testi- és pszichés szükségleteinek kielégítése, a fejlődés elősegítése,
- a bölcsődei ellátás keretében a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítja a gondozás-nevelés feltételeit,
- az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése derűs légkör biztosítása az egyéni szükségletek kielégítése, a szocializáció, az éntudat egészséges fejlődésének segítése,
- a megismerési folyamatok fejlődésének segítése, a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása,
- a gyermek étkeztetésének biztosítása (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna).

Térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályok:

- 1997. évi XXXI törvény 147. § (2) – re hivatkozva a bölcsőde esetében az intézményi térítési díjat külön meg kell határozni a gyermekek gondozására, nevelésére,
- a személyi térítési díjat Polgár Város Önkormányzata a Képviselő-testület jóváhagyásával állapítja meg,
- az 1997. évi XXXI törvény 147.§ (3) – re hivatkozva, szolgáltatási önköltséget a tárgyév tervezett adatok alapján a tárgyév április elsejéig kell megállapítani. A szolgáltatási önköltség év közben egy alkalommal korrigálható, ha azt a tárgyidőszaki folyamatok indokolják,
- a normatív és egyéb kedvezmények köréről - a vonatkozó jogszabályok alapján - a bölcsőde vezetője köteles tájékoztatást adni.

Amennyiben a kötelezett személy a megállapított személyi térítési díj összegét vitatja, az értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül a Polgár Város Önkormányzatának Humánfeladatok és Ügyrendi bizottságához fordulhat.

A térítési díj fizetésre kötelezett:.....

A térítési díj fizetésének kezdete:.....

Az étkezési térítési díj összege:..... Ft/nap

A gondozási térítési díj összege:..... Ft/ nap

Összesen ..... Ft/nap

A tárgyhavi étkezési díjat tárgy hó 10-15-ig, a gondozási díjat tárgy hó 1-10-ig kell befizetni.

Az étkezési díjat az élelmezés vezetőnél, a gondozási díjat a gazdasági irodában.

A család körülményeinek a bölcsődei ellátásra (munkaviszony megszűnése, „TB” ellátások igénybevétele, stb.), vagy a kiskorú felügyeletének ellátására való jogosultságot érintő, továbbá a természetes személyazonosító adatok megváltozását 8 napon belül írásban kötelesek bejelenteni a bölcsőde vezetőjénél.

A bölcsődei ellátás megszüntetésének módjai:

- a megállapodásban rögzített határozott idő eltelte után,
- a jogosultsági feltételek megszűnésével,
- szülő vagy törvényes képviselő kérelmére,
- ha a szülő a bölcsőde házirendjét az intézményvezető írásbeli figyelmeztetése ellenére sem tartja be,
- a bölcsődeorvos szakvéleménye alapján meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki az egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartászavara miatt veszélyezteti a többi gyermek fejlődését,
- ha a gyermek a 3. évét betöltötte, és a bölcsődei gondozás-nevelési év végéhez ért, vagy a 4. életév betöltését követő augusztus 31-e után.

A Bölcsőde működésének részletes szabályait és rendjét a Szervezeti és Működési Szabályzat, valamint a Házirend tartalmazza.

A bölcsőde vezetőjének tájékoztatását:

- a szolgáltatások rendjéről és tartalmáról,
- a gyermekről vezetett nyilvántartásokról,
- a bölcsődei ellátás megszűnéséről,
- a fizetendő térítési díjról,
- a panaszok gyakorlásának módjáról,
- a jogosult jogait és érdekeit képviselő Érdekképviselői Fórumról,

- a Házi rendről
tudomásul veszem.

Az intézményi nyilvántartásokhoz vállalom a szükséges adatok szolgáltatását.

A megállapodásban foglaltak évente felülvizsgálatra kerülnek! A felülvizsgálat eredményének alapján az igazgató dönt az ellátás további igénybevételének lehetőségéről és a megállapodás meghosszabbításáról.

Polgár, ... év ..... hó ..... nap.

.....
szülő/törvényes képviselő

.....
igazgató

2. sz.

Napsugár Óvoda és Bölcsőde Szervezeti és Működési Szabályzata